

N:o 150.

Af Herr Joh. Ohlsson: Angående ändring i 17 § Riksdagsordningen.

Enligt 17 § Riksdagsordningen skola, vid val af elektorer för medelbara och vid omedelbara val af representanter i Riksdagens Andra Kammare, "till efterrättelse tjena de för kommunerna gällande röstlängder, som böra innehålla anteckning om dem, hvilka enligt 14 § valrätt tillkommer."

Huru kommunernas röstlängder skola upprättas och hållas tillgängliga för granskning; huru och när anmärkning mot röstlängd får framställas; huru rättelse skall ske i följd af befogad anmärkning eller i följd af inträffad obehörighet för röstberättigad att denna rätt utöfva, och huru anmärkning kan fullföljas genom besvär, samt huru rättelsen verkar, i händelse besvären vinna bifall, derom allt finnas tydliga föreskrifter i 59 och 60 samt 75, 76 och 77 §§ Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet; i 14 samt 76, 77 och 78 §§ Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad, och i 6 samt 49 §§ Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm (hvarest dessutom särskild valordning delvis tillämpas).

Hvilka bland kommunernas medlemmar skola såsom röstberättigade i längderna antecknas, derom stadgas i 8 och 9 §§ Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet; i 10 och 11 §§ Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad, samt i 9, 10 och 11 §§ Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm.

Då röstlängd (på landet = fyrktalslängd) blifvit i enlighet med dessa lagrum upprättad, granskad och rättad, torde den obestriddigen vara för om-

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 30 Häft.

röstningar och val inom kommunen gällande, äfven om ett eller annat förbisedt fel skulle i längden förefinnas. Men samma längder skola ej blott användas i kommunala angelägenheter utan äfven, jemlikt ofvan anförda grundlagsbestämmelse, vid elektors eller riksdagsmannaval, för hvilket ändamål särskild anteckning skall ske om alla de i längden såsom behöriga att rösta inom kommunen godkände män, hvilka dessutom ega den i 14 § Riksdagsordningen föreskrifna kvalifikation. Då denna åtgärd, som icke finnes omnämnd i kommunallagarne och således ej tillhör kommunala angelägenheter, utgör en förberedande del af sjelfva valförrättningen, så måste röstlängden i sin särskilda egenskap af *vallängd* granskas, och rättas i händelse fel vid nyssnämnda anteckningar till äfventyrs blifvit begånget; och kunna besvär öfver vägrad rättelse fullföljas i sammanhang med besvär öfver valet. Men ehuru grundlagen hänvisar till användande af kommunernas röstlängder såsom vallängder, finnes ingenting i grundlagen närmare bestämdt om vilkoren för sådan längds giltighet i denna sin särskilda egenskap, eller om den tid, inom hvilken anmärkning mot längden bör framställas för att kunna upptagas till pröfning. Här förefinnes således en uppenbar brist i Riksdagsordningen; en brist, som ledt till den erfarenheten, att ett med iakttagande af alla föreskrifna former förrättadt val kan annulleras i följd af förbisedda fel i röstlängderna, och hvilka fel först *efter valet* blifvit anmärkta. Det principvidriga uti att den, som vill, lemnas tillfälle att afvakta och se om valet utfaller efter hans önskan och att, i motsatt fall, efteråt framkomma med anmärkningar mot den röstlängd, på grund af hvilken han sjelf, utan reservation, deltagit i valet, och på så sätt kunna vinna valets upphäfvande, är uppenbart och medför den äfventyrligheten, att icke något riksdagsmannavals bestånd är betryggadt genom lagen. En grundlagsbestämmelse, som betryggar mot sådana äfventyrligheter, men lemnar en hvar tillfälle att bevaka sin och allmän rätt, synes mig därför vara alldeles nödvändig.

Med hänsyn till det samband, som redan finnes mellan Riksdagsordningen och kommunallagarne och till de befintliga, ofvan angifna, formella bestämmelserna i dessa lagar rörande röstlängds granskning och rättande, torde målet kunna vinnas utan någon ändring i kommunallagarne och utan någon särskild vallag, om blott 17 § i Riksdagsordningen erhåller ett tillägg, som uttryckligen föreskrifver *röstlängds komplettering såsom vallängd senast på valdagen och att för ty efter valet mot längden framställd anmärkning icke får upptagas till pröfning.*

I hopp att Konstitutions-Utskottet skall finna hvad jag anført och syftet deri beaktansvärdt, och ehuru Utskottet helt visst skall bättre än jag finna den rätta formuleringen af den nödiga lagbestämmelsen, tillåter jag mig dock förslagsvis hemställa, att Riksdagen må för sin del i grundlagsenlig ordning besluta,

att sista momentet i § 17 Riksdagsordningen skall erhålla följande förändrade lydelse:

“Vid dessa val — — — — —
— — — — valrätt tillkommer“. *Röstlängd skall, innan den såsom vallängd sålunda användes, före hvarje val framläggas till granskning samt rättas på sätt i kommunalförordningarne föreskrifves eller i vederbörligen fastställd valordning kan vara eller varda bestämd; och må anmärkning mot längden, framställd efter den för valet utsatta tid, icke upptagas till pröfning.*

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Februari 1885.

Joh. Ohlsson..
